

ΠΜΣ «Εταιρική Διακυβέρνηση και Διαχείριση Ρίσκου»

Περίγραμμα μαθήματος

Δεοντολογική Συμπεριφορά, Εταιρική Διακυβέρνηση και Βιωσιμότητα Ethical Behaviour, Corporate Governance and Sustainability

Κωνσταντίνα Κοτταρίδη, Καθηγήτρια, Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Κεντρικό Κτίριο, Καραολή & Δημητρίου 80, Πειραιάς, Γραφείο: 523, 210 4142297.

1 Περιγραφή και σκοπός

Το μάθημα εξετάζει τη σχέση μεταξύ επιχειρηματικής δεοντολογίας, εταιρικής διακυβέρνησης και βιωσιμότητας, αναδεικνύοντας τον ρόλο τους στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων, τη διαχείριση κινδύνων και τη δημιουργία μακροχρόνιας εταιρικής αξίας.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους παράγοντες που επηρεάζουν την ηθική συμπεριφορά στελεχών και οργανισμών, στους μηχανισμούς εποπτείας, διαφάνειας και λογοδοσίας και στην οργανωσιακή κουλτούρα. Παράλληλα, αναλύεται η ενσωμάτωση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, της βιωσιμότητας και των παραμέτρων ESG στη στρατηγική και τη διακυβέρνηση, με έμφαση στα ενδιαφερόμενα μέρη, στους περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς κινδύνους και στην επιχειρηματική ανθεκτικότητα.

Η προσέγγιση συνδυάζει επιλεγμένες θεωρητικές έννοιες, διεθνή βιβλιογραφία, επιχειρηματικά παραδείγματα και πραγματικές μελέτες περιπτώσεων. Στόχος είναι η κριτική αξιολόγηση σύνθετων διλημάτων και η διατύπωση τεκμηριωμένων προτάσεων υπεύθυνης διακυβέρνησης.

2 Μαθησιακά αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

1. Αναγνωρίζουν και αναλύουν ηθικά διλήμματα και τις επιπτώσεις εναλλακτικών επιχειρηματικών επιλογών.
2. Ερμηνεύουν πώς τα κίνητρα, η οργανωσιακή κουλτούρα και οι συμπεριφορικές προκαταλήψεις επηρεάζουν τη δεοντολογική συμπεριφορά.
3. Αξιολογούν βασικές αρχές και μηχανισμούς εταιρικής διακυβέρνησης, εποπτείας, διαφάνειας και λογοδοσίας.
4. Εντοπίζουν αδυναμίες διακυβέρνησης και τη σύνδεσή τους με λειτουργικούς, κανονιστικούς, στρατηγικούς και κινδύνους φήμης.
5. Αξιολογούν κριτικά πρακτικές κοινωνικής ευθύνης και στρατηγικές βιωσιμότητας ως προς τις επιπτώσεις στα ενδιαφερόμενα μέρη και στη μακροχρόνια αξία.
6. Εξετάζουν τον ρόλο του ΔΣ και της ανώτατης διοίκησης στην εποπτεία κινδύνων ESG και στην ενσωμάτωση της βιωσιμότητας στη στρατηγική.
7. Αναλύουν πραγματικές περιπτώσεις, συνδέοντας τη θεωρία με την επιχειρηματική πρακτική.
8. Διατυπώνουν τεκμηριωμένες προτάσεις ενίσχυσης της δεοντολογίας και της υπεύθυνης επιχειρηματικής λειτουργίας.

3 Πρόγραμμα διαλέξεων

01 Επιχειρηματική Δεοντολογία και Ηθική Λήψη Αποφάσεων

02 Ηθική Συμπεριφορά Κίνητρα και Οργανωσιακές Αποφάσεις

03 Εταιρική Διακυβέρνηση Αρχές Μοντέλα και Εποπτεία

04 Εταιρική Διακυβέρνηση Διαχείριση Κινδύνων και Εταιρικές Αποτυχίες

05 Διαφάνεια Λογοδοσία και Επιχειρηματική Ακεραιότητα

06 Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη Ενδιαφερόμενα Μέρη και Αξία

07 Βιωσιμότητα ESG και Υπεύθυνη Εταιρική Στρατηγική

08 Διακυβέρνηση Βιωσιμότητας και Εταιρική Λογοδοσία

09 Ηθική Ηγεσία Κουλτούρα και Σύγχρονες Προκλήσεις

10 Παρουσιάσεις εργασιών

Παρουσίαση και κριτική αξιολόγηση πραγματικών εταιρικών περιπτώσεων. Συζήτηση ευρημάτων, σύνδεση με τη θεωρία και προτάσεις για την ενίσχυση της δεοντολογίας, της διακυβέρνησης και της βιωσιμότητας.

4 Διδακτική μεθοδολογία

Διαλέξεις, ανάλυση ερευνητικών ευρημάτων και επιχειρηματικών διλημάτων, μελέτες περιπτώσεων, συζητήσεις στην τάξη και παρουσιάσεις φοιτητικών εργασιών. Έμφαση στην ενεργό συμμετοχή, στην κριτική αξιολόγηση εναλλακτικών αποφάσεων και σε προτάσεις που συνδυάζουν οικονομική αποτελεσματικότητα, δεοντολογική συμπεριφορά και υπεύθυνη διακυβέρνηση.

5 Αξιολόγηση φοιτητών

Μέθοδος αξιολόγησης	Βαρύτητα
Τελική γραπτή εξέταση	50%
Γραπτή εργασία – Παρουσίαση και υποστήριξη	40%
Ενεργός συμμετοχή	10%
Σύνολο	100%

6 Βασική βιβλιογραφία

Επιλεγμένα συγγράμματα, επιστημονικά άρθρα και θεσμικά κείμενα. Η υποχρεωτική μελέτη θα αφορά συγκεκριμένα κεφάλαια και άρθρα ανά διάλεξη και όχι ολόκληρα τα συγγράμματα.

Συγγράμματα

Crane, A., Matten, D., Glozer, S., & Spence, L. J. (2019). Business Ethics: Managing Corporate Citizenship and Sustainability in the Age of Globalization (5th ed.). Oxford University Press.

Tricker, B. (2019). Corporate Governance: Principles, Policies, and Practices (4th ed.). Oxford University Press.

Bazerman, M. H., & Tenbrunsel, A. E. (2011). Blind Spots: Why We Fail to Do What's Right and What to Do about It. Princeton University Press.

Freeman, R. E. (1984). Strategic Management: A Stakeholder Approach. Pitman.

Επιστημονικά άρθρα

Jensen, M. C., & Meckling, W. H. (1976). Theory of the firm: Managerial behavior, agency costs and ownership structure. Journal of Financial Economics, 3(4), 305–360.

Brown, M. E., Treviño, L. K., & Harrison, D. A. (2005). Ethical leadership: A social learning perspective for construct development and testing. Organizational Behavior and Human Decision Processes, 97(2), 117–134.

Tenbrunsel, A. E., & Messick, D. M. (2004). Ethical fading: The role of self-deception in unethical behavior. Social Justice Research, 17, 223–236.

Eccles, R. G., Ioannou, I., & Serafeim, G. (2014). The impact of corporate sustainability on organizational processes and performance. Management Science, 60(11), 2835–2857.

Θεσμικά πλαίσια και πρότυπα

OECD (2023). G20/OECD Principles of Corporate Governance 2023. OECD Publishing. Έμφαση στα κεφάλαια IV–VI για διαφάνεια, ΔΣ και βιωσιμότητα.

Ευρωπαϊκή Ένωση. Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) και European Sustainability Reporting Standards (ESRS), όπως ισχύουν κατά τη διδασκαλία. Διάκριση μεταξύ υιοθετημένων και ήδη εφαρμοστέων διατάξεων.

IFRS Foundation. IFRS S1 και IFRS S2 Sustainability Disclosure Standards.

Global Reporting Initiative. GRI Standards.

«Άρχεσθαι μαθών, ἄρχειν ἐπιστήση.»

Σόλων ο Αθηναίος (κατά Στοβαίον, Ανθολόγιον ΙΙΙ)

(Αν μάθεις να πειθαρχείς στους κανόνες και να διοικείσαι, θα ξέρεις πώς να διοικήσεις με επιτυχία.)